Fluxuri maxime în rețele de transport

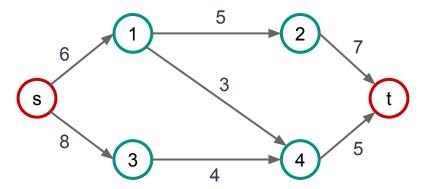
Problemă

Avem o rețea în care

- □ arcele au limitări de capacitate
- □ nodurile = joncțiune

Care este cantitatea maximă care poate fi transmisă prin rețea, de la surse la destinații? (în unitatea de timp)

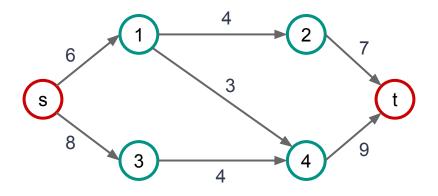

Aplicații

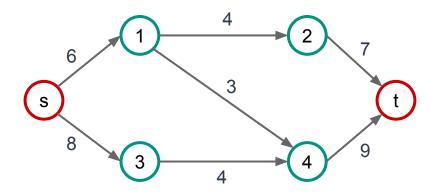
- Rețea de comunicare
 - Transferul de informații limitat de lățimea de bandă

- □ Rețele de transport / evacuare în caz de urgență
 - Limitare număr de mașini / persoane în unitatea de timp

□ Reţele de conducte

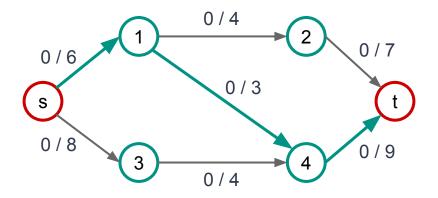
Încercăm să trimitem marfă (flux) de la vârful sursă s la destinația t

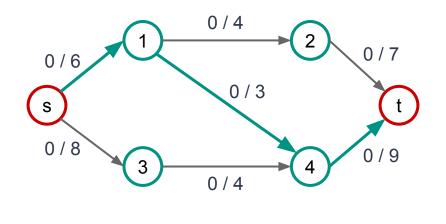

Încercăm să trimitem marfă (flux) de la vârful sursă s la destinația t

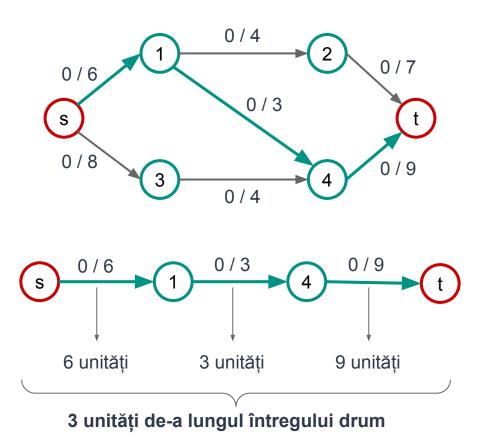

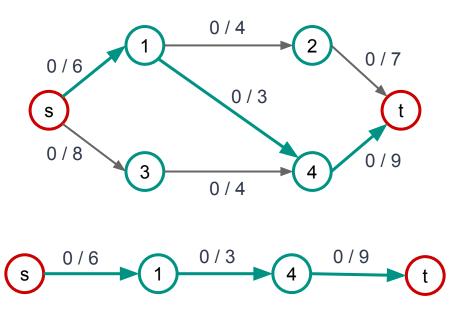
Determinăm drumuri de la s la t pe care mai putem trimite marfă

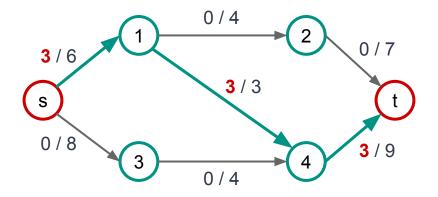

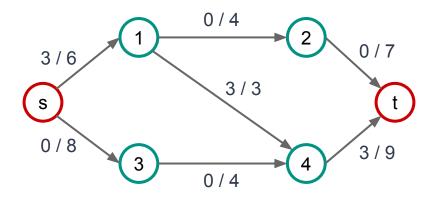

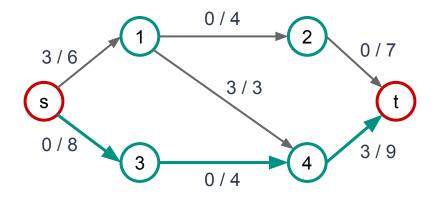

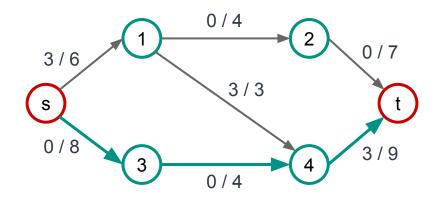
Putem trimite 3 unități de-a lungul întregului drum

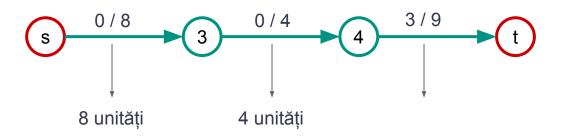

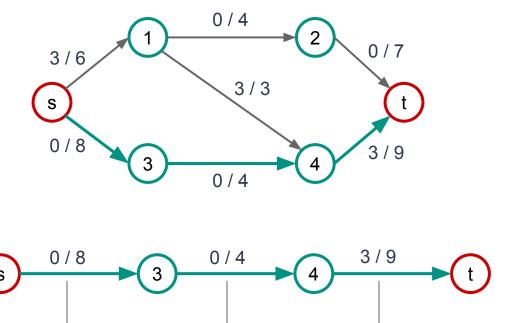
Căutăm alt drum de la s la t pe care mai putem trimite flux

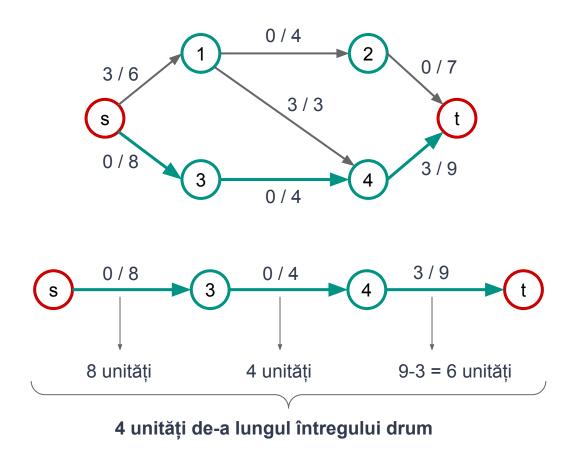

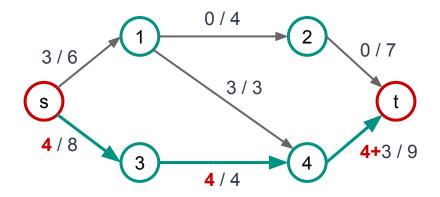
8 unități

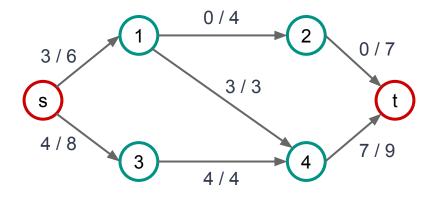

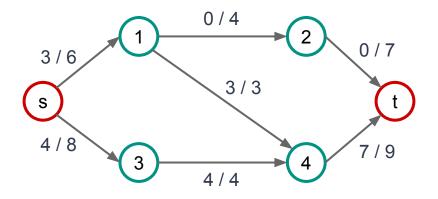
4 unități

9-3 = 6 unități

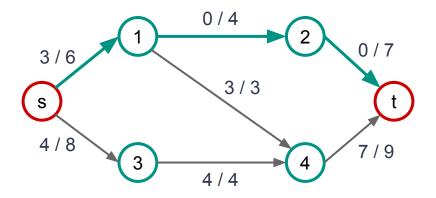

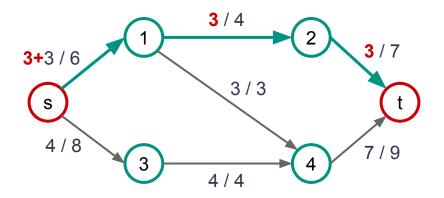

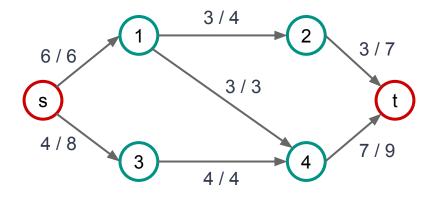

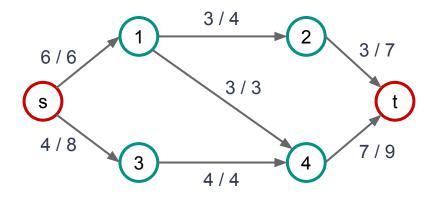

Căutăm alt drum de la s la t pe care mai putem trimite flux

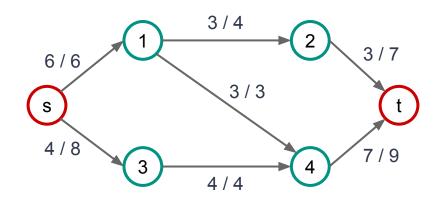

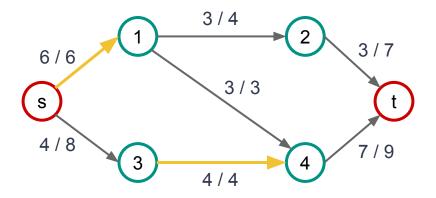

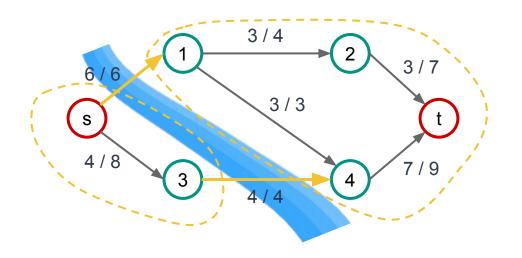
Nu mai există drumuri de la s la t pe care mai putem trimite flux

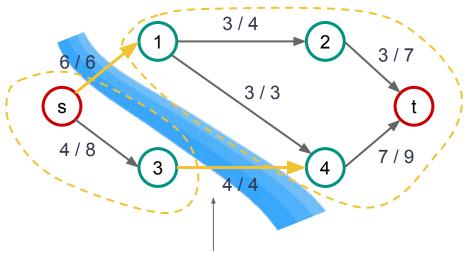

Este maxim fluxul?

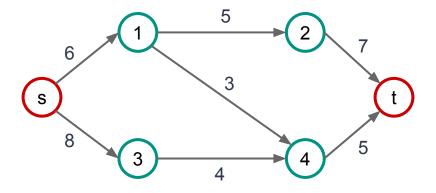

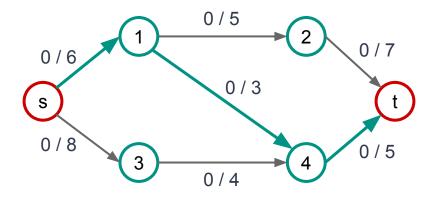

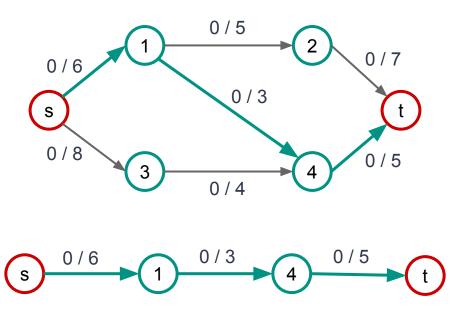

- □ Singurele arce ("poduri") care trec din regiunea lui s în cea a lui t nu mai pot fi folosite pentru a trimite flux (au flux = capacitate)
 - ⇒ fluxul este maxim
- 🗆 🏻 s-t tăietură

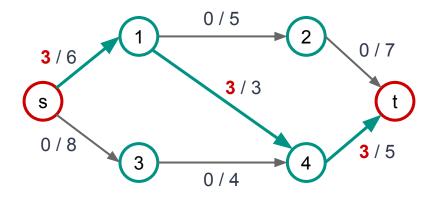
Alt exemplu

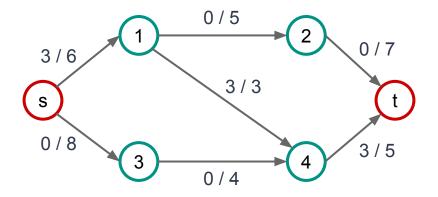

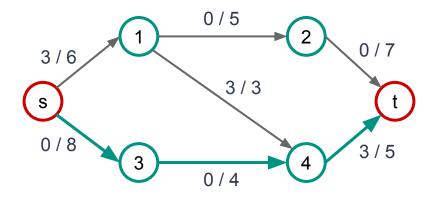

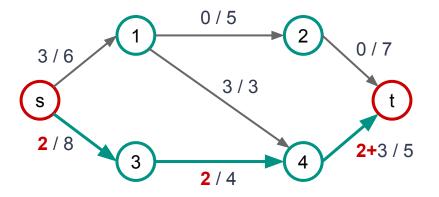

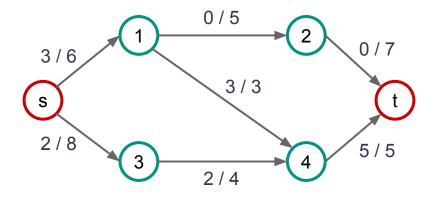
Putem trimite 3 unități de-a lungul întregului drum

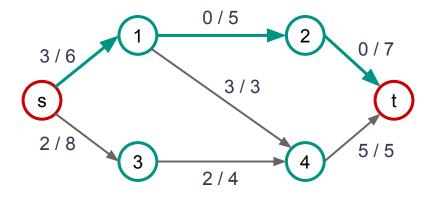

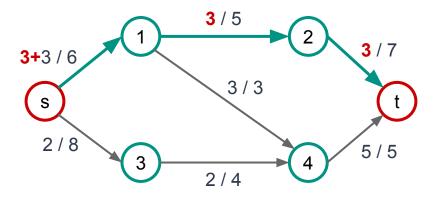

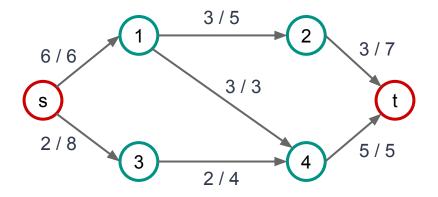

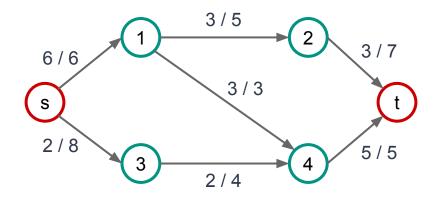

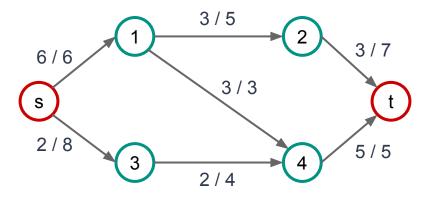

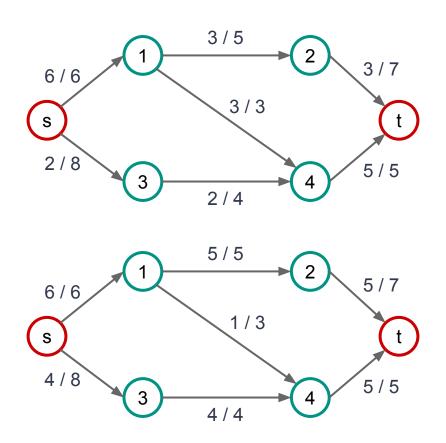
Nu mai există drumuri de la s la t pe care mai putem trimite flux

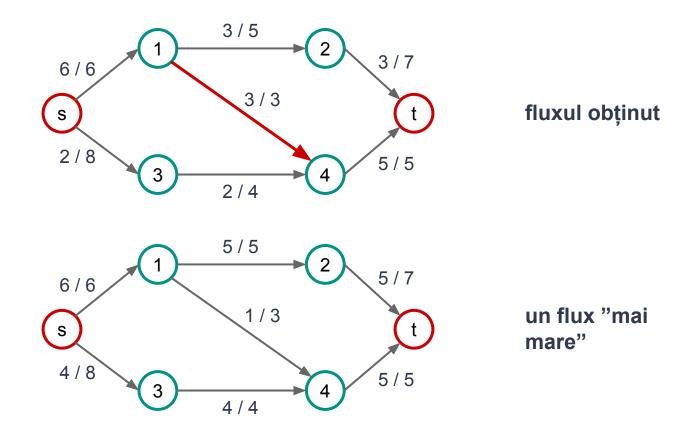

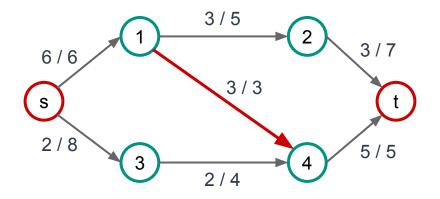

Nu este cantitatea maximă pe care o putem trimite, am trimis greșit pe arcul (1,4), adică pe drumul [s, 1, 4, t]

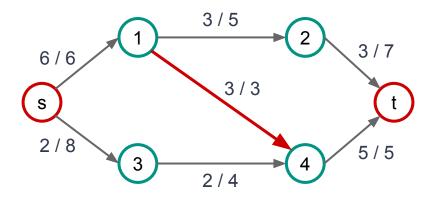

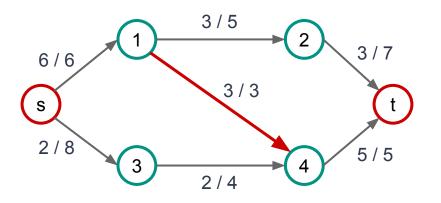

Trebuie să putem corecta (să trimitem flux înapoi pe un arc, pentru a fi direcționat prin alte arce către destinație)

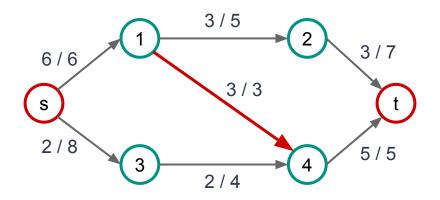
Trimitem unități de flux înapoi pe arcul (1, 4)

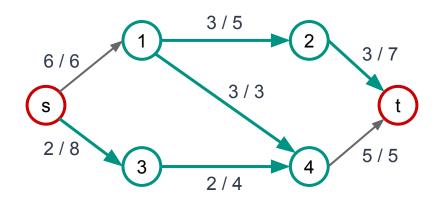

Trimitem unități de flux înapoi pe arcul (1, 4)

Corecția trebuie făcută pe un lanț de la s la t, nu doar pe un arc, altfel fluxul (marfa) va rămâne într-un vârf intermediar

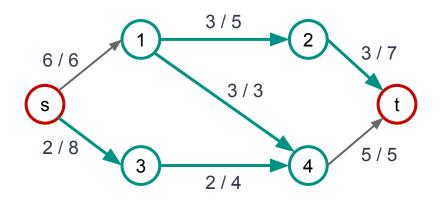
Determinăm un LANȚ (nu drum) de la s la t pe care putem modifica fluxul

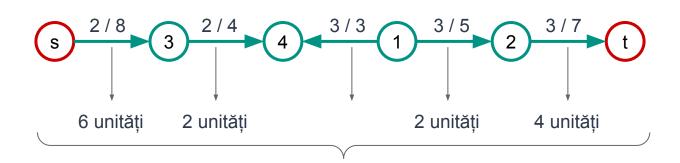

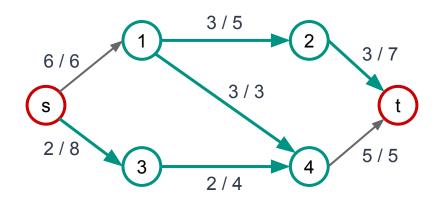

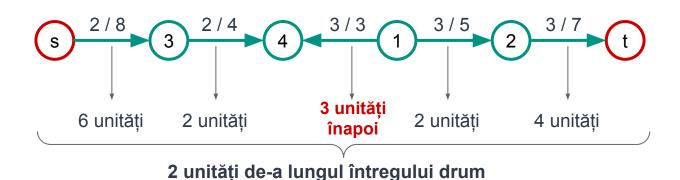

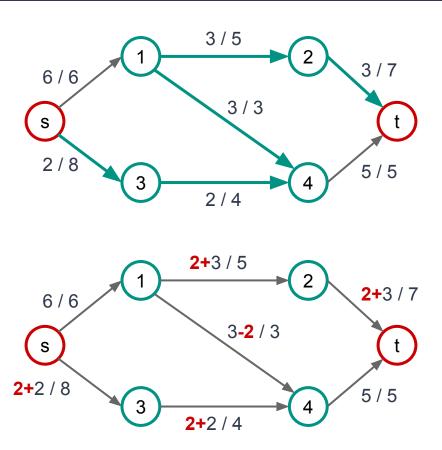
Cu cât putem modifica fluxul pe acest lanț?

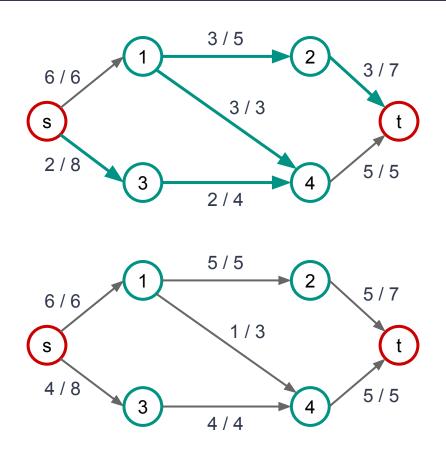

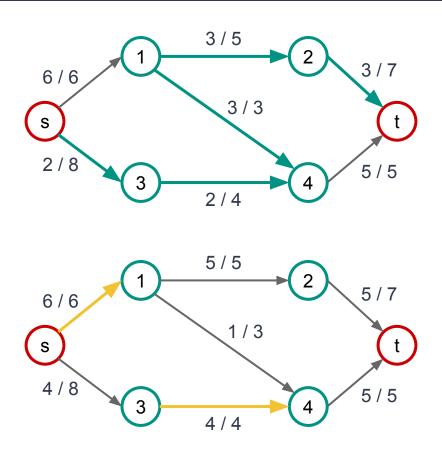

Definiții

Rețea de transport N = (G, S, T, I, c), unde

$$\circ$$
 V = S U I U T

Rețea de transport N = (G, S, T, I, c), unde

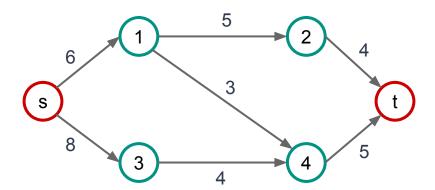
- ☐ G = (V, E) graf orientat cu
 - \circ V=SUIUT
 - S, I, T disjuncte, nevide
 - S mulţimea surselor (intrărilor)
 - T mulţimea destinaţiilor (ieşirilor)
 - I mulțimea vârfurilor intermediare

Rețea de transport N = (G, S, T, I, c), unde

- \Box G = (V, E) graf orientat cu
 - \circ V = S U I U T
 - S, I, T disjuncte, nevide
 - S mulţimea surselor (intrărilor)
 - T mulţimea destinaţiilor (ieşirilor)
 - I mulțimea vârfurilor intermediare
- $c: E \to \mathbb{N}$ funcția de **capacitate** (cantitatea maximă care poate fi transportată prin fiecare arc)

<u>Ipoteze pentru rețeaua N</u>

- \square S = {s} o singură sursă
- \Box T = {t} o singură destinație
- □ $d^{-}(s) = 0$ în sursă nu intră arce
- \Box d⁺(t) = 0 din destinație nu ies arce

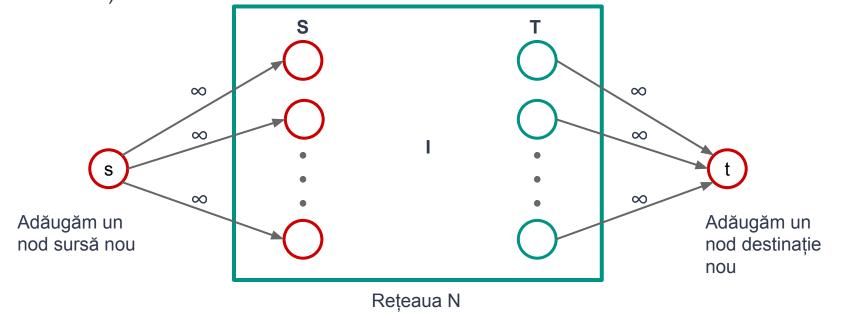

<u>Ipoteze pentru rețeaua N</u>

- \square S = {s} o singură sursă
- \Box T = {t} o singură destinație
- □ $d^{-}(s) = 0$ în sursă nu intră arce
- \Box d⁺(t) = 0 din destinație nu ies arce

Ipotezele nu sunt restrictive - vom arăta că studiul fluxului într-o rețea cu mai multe surse și destinații se poate reduce la studiul fluxului într-o rețea de acest tip.

Ipotezele nu sunt restrictive - vom arăta că studiul fluxului într-o rețea cu mai multe surse și destinații se poate reduce la studiul fluxului într-o rețea de acest tip (din punct de vedere al valorii fluxului)

<u>Ipoteze pentru rețeaua N</u>

- \Box S = {s} o singură sursă
- ☐ T = {t} o singură destinație
- \Box d⁻(s) = 0 în sursă nu intră arce
- \Box d⁺(t) = 0 din destinație nu ies arce
- orice vârf este accesibil din s

Un **flux** într-o rețea de transport N = (G, S, T, I, c) este o funcție f : $E \rightarrow \mathbb{N}$ cu proprietățile:

Un **flux** într-o rețea de transport N = (G, S, T, I, c) este o funcție f : $E \rightarrow \mathbb{N}$ cu proprietățile:

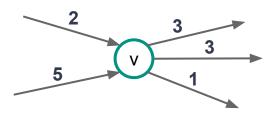
 $0 \le f(e) \le c(e), \quad \forall \ e \in E(G)$ condiția de mărginire

Un **flux** într-o rețea de transport N = (G, S, T, I, c) este o funcție f : $E \rightarrow \mathbb{N}$ cu proprietățile:

- \square 0 ≤ f(e) ≤ c(e), \forall e ∈ E(G) condiția de **mărginire**
- □ pentru orice vârf intermediar v ∈ I

$$\sum\limits_{uv\in E}f(uv)=\sum\limits_{vu\in E}f(vu)$$
 condiția de conservare a fluxului

(fluxul total care intră în v = fluxul total care iese din <math>v)

Notații:

- \Box \overline{X}
- \Box f(X, Y), X, Y \subseteq V
- \Box f + (X), X \subseteq V

În general, pentru orice funcție $g : E \to \mathbb{N}$ vom folosi notații similare

Notații:

$$f^+(v) = \sum_{vu \in E} f(vu)$$
 = fluxul care iese din v

$$f^-(v) = \sum_{uv \in E} f(uv)$$
 = fluxul care intră in v

Notații:

$$f^+(v) = \sum_{vu \in E} f(vu)$$
 = fluxul care iese din v

$$f^-(v) = \sum_{uv \in E} f(uv)$$
 = fluxul care intră in v

Condiția de **conservare a fluxului** devine:

$$f^-(v)=f^+(v)$$
, $orall v\in \mathbb{R}$

Pentru X, $Y \subseteq V$ disjuncte:

$$f(X,Y) = \sum_{u \in X, v \in Y} f(uv)$$
 = fluxul de la X la Y (pe arcele care ies din X către Y)

Pentru $X \subseteq V$ disjuncte:

$$f^+(X) = \sum_{\substack{u \in X, v
otin X}} f(uv)$$
 = fluxul care iese din X (din vârfurile din X)
$$f^-(X) = \sum_{\substack{vu \in E \ u \in X, v
otin X}} f(vu)$$
 = fluxul care intră în X (în nodurile din X)

Pentru X, $Y \subseteq V$ disjuncte:

Avem

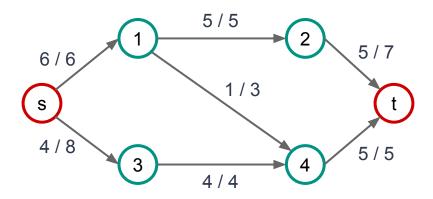
$$f^+(X) = f(X, V - X) = f(X, \overline{X})$$
 $f^-(X) = f(\overline{X}, X)$

Valoarea fluxului f se definește ca fiind

$$val(f) = f^+(s) = \sum_{su \in E} f(su)$$

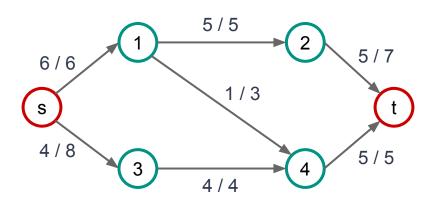
Valoarea fluxului f se definește ca fiind

$$val(f) = f^+(s) = \sum_{su \in E} f(su)$$

Valoarea fluxului f se definește ca fiind

$$val(f) = f^+(s) = \sum_{su \in E} f(su)$$

$$val(f) = f(s, 1) + f(s, 3) = 6 + 4 = 10$$

Fluxuri în rețele de transport

Valoarea fluxului f se definește ca fiind

$$val(f) = f^+(s)$$

Vom demonstra ulterior că are loc relația

$$val(f) = f^+(s) = f^-(t)$$

Problema fluxului maxim

Fie N o rețea.

Un flux f* se numește flux maxim în N dacă

```
val(f *) = max { val(f) | f este flux în N }
```

Problema fluxului maxim

Fie N o rețea.

Un flux f* se numește flux maxim în N dacă

Observație. Orice rețea admite cel puțin un flux, spre exemplu fluxul vid:

$$f(e) = 0, \forall e \in E$$

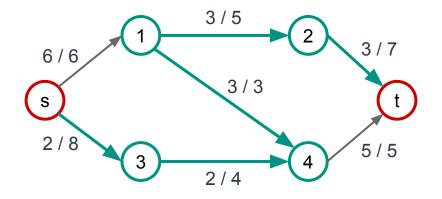
Problema fluxului maxim

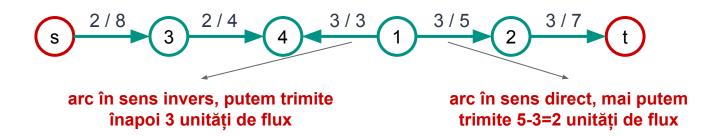
Fie N o rețea.

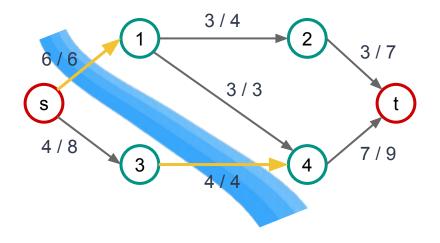
Să se determine f* un flux maxim în N.

de determinare a unui flux maxim + a unei tăieturi minime

Amintim din exemplele anterioare:

Fluxul este maxim - în mulțimea de arce evidențiată, toate arcele au flux=capacitate și nu putem construi drumuri de la s la t care nu conțin arce din această mulțime (s-t tăietură)

Definim noțiunile necesare descrierii și studiului algoritmului:

- s-t lanţ f-nesaturat
 - arc direct
 - arc invers
 - capacitate reziduală arc, lanț
- Operația de **revizuire a fluxului** de-a lungul unui s-t lanț *f-nesaturat*
- ☐ Tăietură în reţea
 - capacitatea unei tăieturi

Fie $N = (G, \{s\}, \{t\}, I, c)$ o rețea.

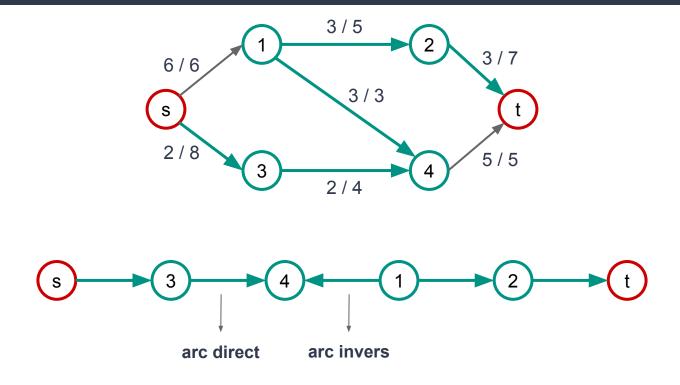
Un s-t lanţ este o succesiune de vârfuri distincte şi arce din G

$$P = [s=v_0, e_1, v_1, ..., v_{k-1}, e_k, v_k=t]$$

unde arcul e_i este fie v_{i-1}v_i, fie v_iv_{i-1}. (P este lanț elementar în graful neorientat asociat lui G)

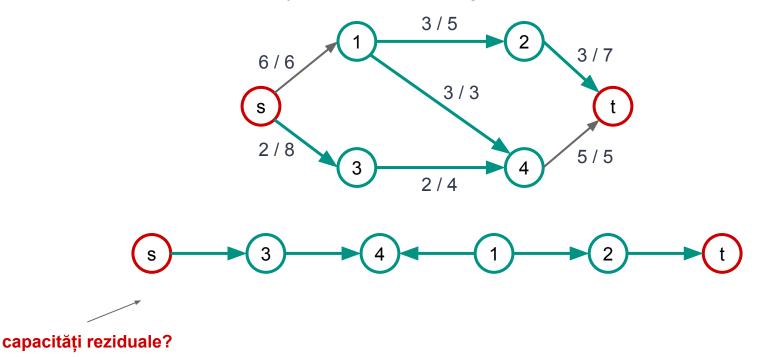
- Dacă
 - \circ $e_i = v_{i-1}v_i \in E(G)$, e_i s.n. arc direct (înainte) în P
 - \circ $e_i = v_i v_{i-1} \in E(G)$, e_i s.n. arc invers (înapoi) în P
- □ Dacă nu există confuzii, vom omite arcele în scrierea lanţului P

$$P = [s=v_0, v_1, ..., v_{k-1}, v_k=t]$$

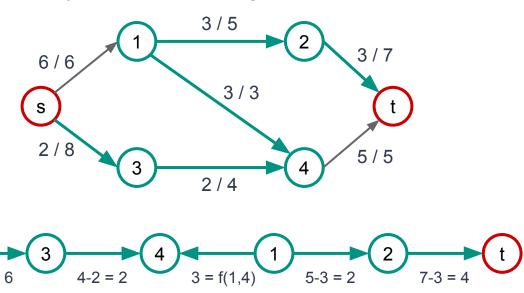
Fie N rețea, f flux în N, P un s-t lanț.

Asociem fiecărui arc e din P o pondere, numită capacitate reziduală în P.

Fie N rețea, f flux în N, P un s-t lanț.

Asociem fiecărui arc e din P o pondere, numită capacitate reziduală în P.

Fie N rețea, f flux în N, P un s-t lanț.

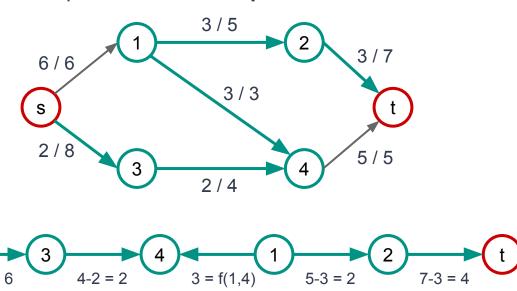
Asociem fiecărui arc e din P o pondere, numită capacitate reziduală în P.

$$i_P(e) = egin{cases} c(e) - f(e), & daca\ e\ este\ arc\ direct\ in\ P \ f(e), & daca\ e\ este\ arc\ invers\ in\ P \end{cases}$$

= cu cât mai poate fi modificat fluxul pe arcul e, de-a lungul lanțului P

Fie N rețea, f flux în N, P un s-t lanț.

Asociem fiecărui arc e din P o pondere, numită capacitate reziduală în P.

Capacitatea reziduală a lanțului P

Capacitatea reziduală a lanțului P

$$i(P) = min \{ 6, 2, 3, 2, 4 \} = 2$$

Capacitatea reziduală a lanțului P este

$$i(P)=min\{i_P(e)|e\in E(P)\}$$
 = cu cât mai poate fi modificat fluxul de-a lungul lanțului P

P se numește

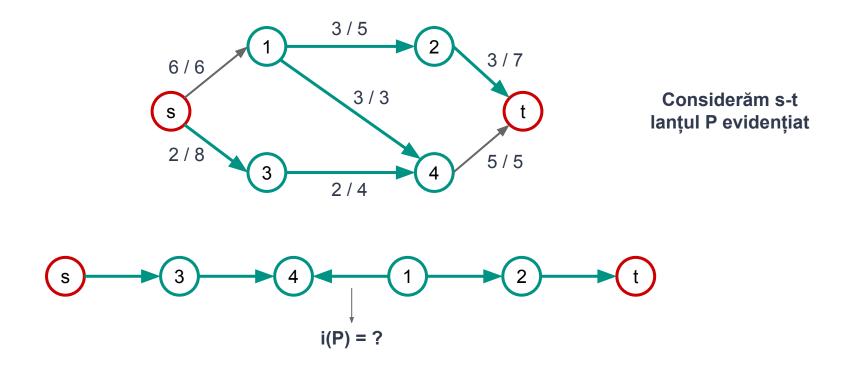
- \Box **f-saturat**, dacă i(P) = 0
- □ **f-nesaturat**, dacă i(P) \neq 0

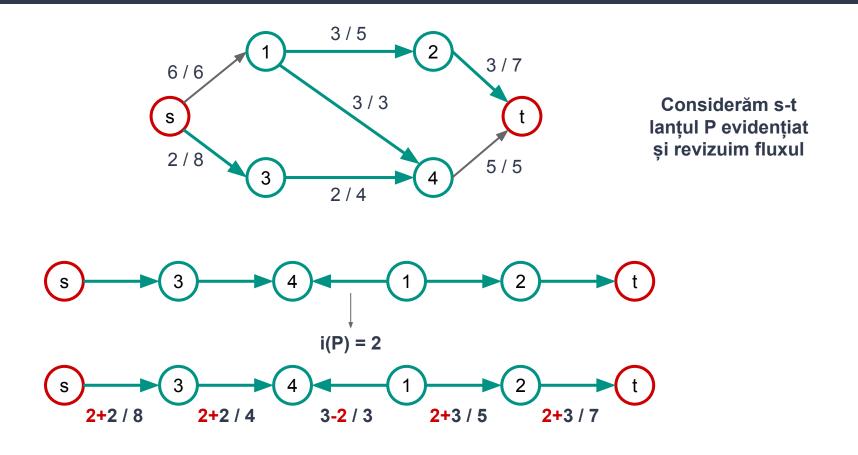
Fie N - rețea, f flux în N, P un s-t lanț **f-nesaturat**.

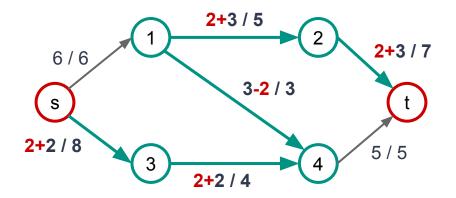
Fluxul revizuit de-a lungul lanțului P se definește ca fiind $f_p : E \to \mathbb{N}$,

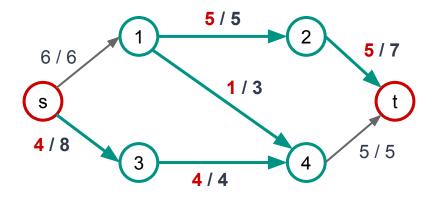
Fie N - rețea, f flux în N, P un s-t lanț f-nesaturat.

Fluxul revizuit de-a lungul lanțului P se definește ca fiind $f_p : E \to \mathbb{N}$,

Fluxul după revizuirea de-a lungul lanțului P

Proprietăți ale fluxului revizuit

Fie N = $(G, \{s\}, \{t\}, I, c)$ o rețea și f flux în N.

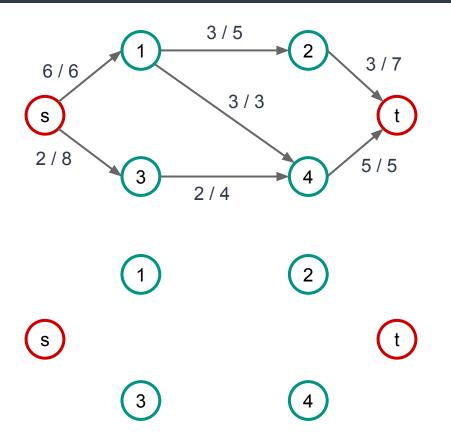
Fie P un s-t lanț f-nesaturat în G și f_p fluxul revizuit de-a lungul lanțului P.

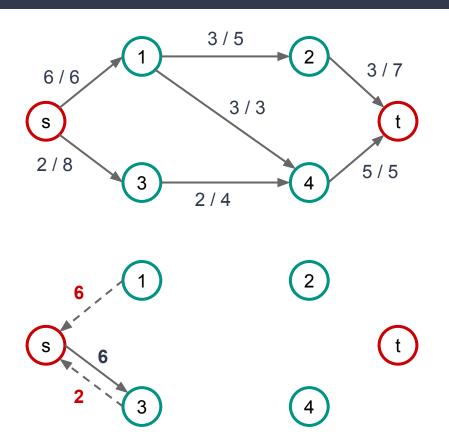
Atunci:

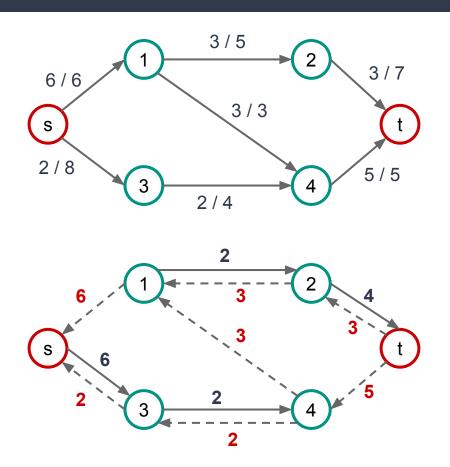
☐ f_p este flux în G

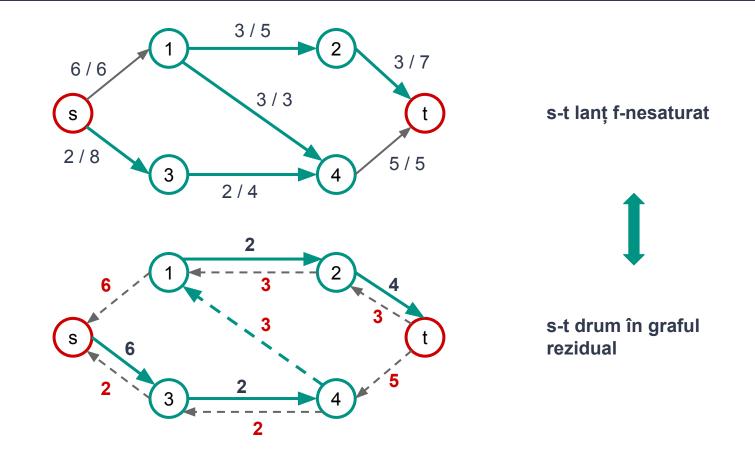
Şİ

□ $val(f_p) = val(f) + i(P) \ge val(f) + 1$

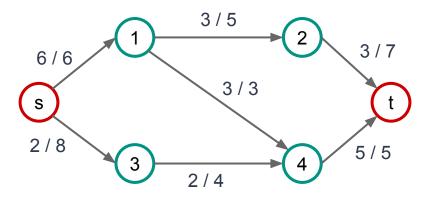

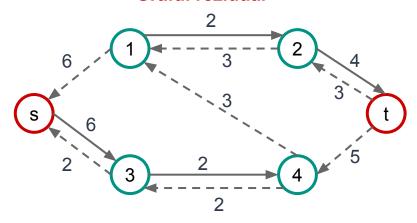

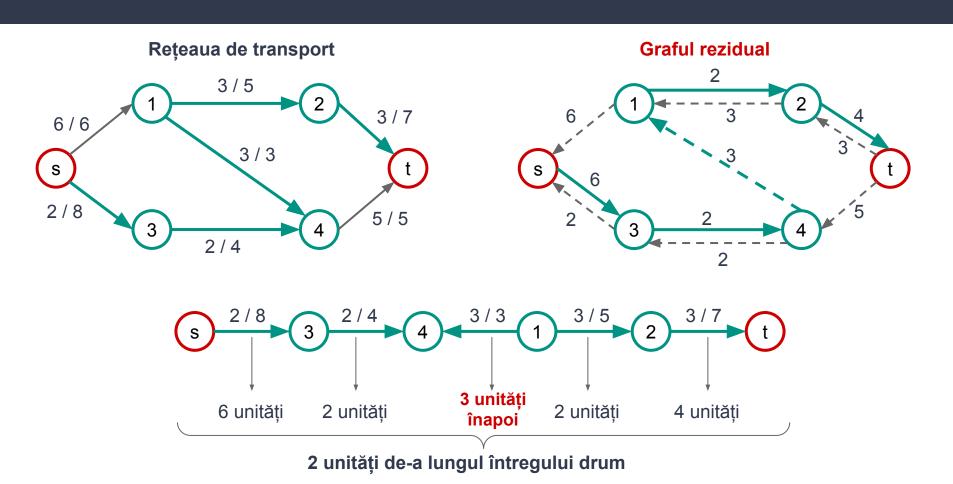

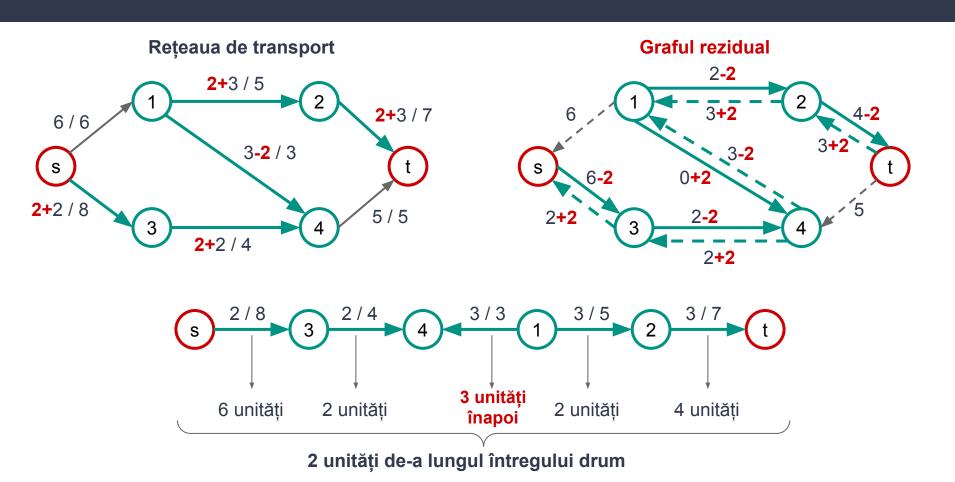

Rețeaua de transport

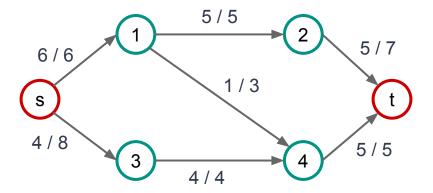

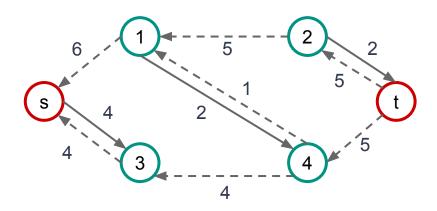

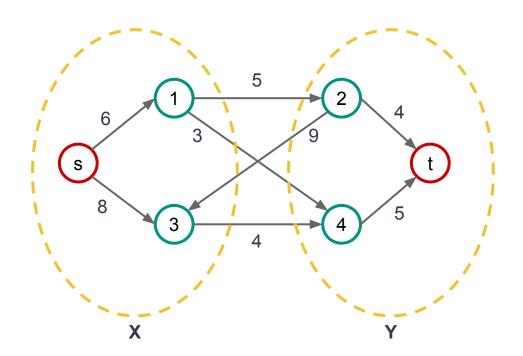
Rețeaua de transport

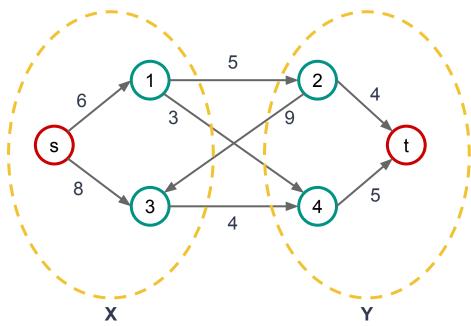
Fie $N = (G, \{s\}, \{t\}, I, c)$ o rețea.

O **tăietură** K = (X, Y) în rețea

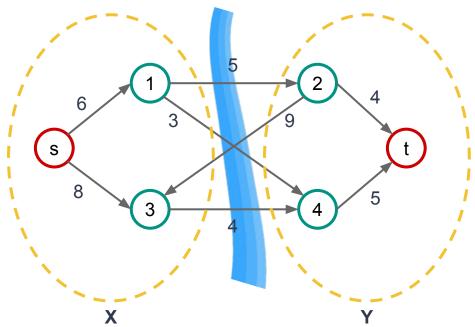
Fie $N = (G, \{s\}, \{t\}, I, c)$ o rețea.

O **tăietură** K = (X, Y) în rețea este o (bi)partiție (X, Y) a mulțimii vârfurilor V, astfel încât s \in X și t \in Y.

Fie $N = (G, \{s\}, \{t\}, I, c)$ o rețea.

O **tăietură** K = (X, Y) în rețea este o bipartiție (X, Y) a mulțimii vârfurilor V, astfel încât s $\in X$ și t $\in Y$.

Fie K = (X, Y) o tăietură.

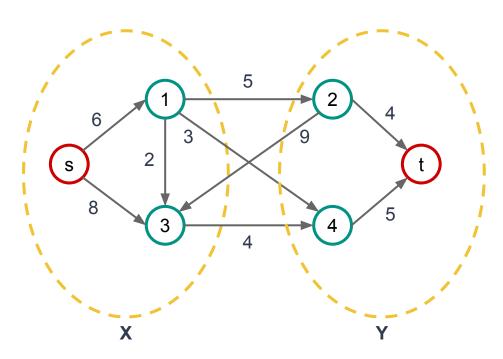
Capacitatea tăieturii K = (X, Y)

$$c(K) = c(X,Y) = \sum_{\substack{x \in X, y \in Y \ xy \in E}} c(xy)$$

= suma capacităților arcelor care ies din X către Y

Fie K = (X, Y) o tăietură.

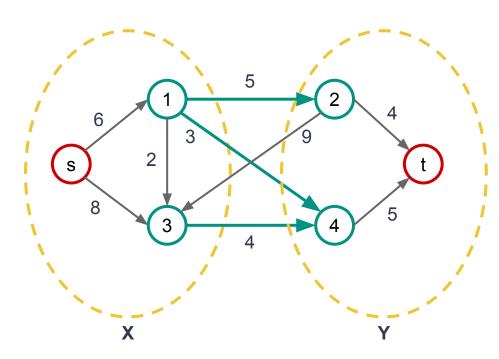
Capacitatea tăieturii K = (X, Y)

$$c(K) = c(X, Y) = ?$$

Fie K = (X, Y) o tăietură.

Capacitatea tăieturii K = (X, Y)

$$c(K) = c(X, Y) = 5 + 3 + 4 = 12$$

Fie K = (X, Y) o tăietură.

Capacitatea tăieturii K = (X, Y)

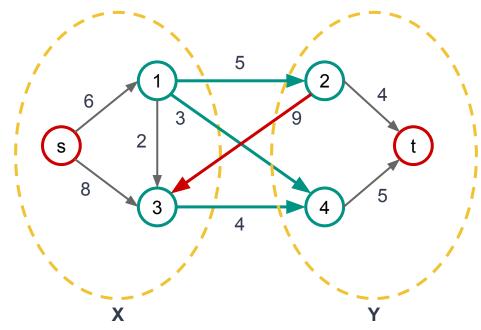
$$c(K) = \sum_{\substack{x \in X, y \in Y \ xy \in E}} c(xy)$$

= suma capacităților arcelor care ies din X către Y

Notăm:

Fie K = (X, Y) o tăietură.

- □ xy ∈ E cu x ∈ X, y ∈ Y = arc direct al lui K \blacksquare
- □ yx ∈ E cu x ∈ X, y ∈ Y = **arc invers** al lui K \blacksquare

Fie K = (X, Y) o tăietură.

Notăm:

E⁺(K) = mulţimea arcelor de la X la Y
 = { xy ∈ E | x ∈ X, y ∈ Y } = arce directe ale lui K
 E⁻(K) = mulţimea arcelor de la Y la X
 = { yx ∈ E | x ∈ X, y ∈ Y } = arce inverse ale lui K

Atunci avem

$$c(K) = c(E^+(K))$$

Tăietură minimă

Fie N o rețea.

O tăietură \widetilde{K} se numește **tăietură minimă în N** dacă

$$c(\widetilde{K}) = \min \{ c(K) \mid K \text{ este tăietură în N } \}$$

Tăietură minimă

Vom demonstra

$$val(f) \le c(K)$$

Dacă avem egalitate ⇒ f flux maxim, K tăietură minimă

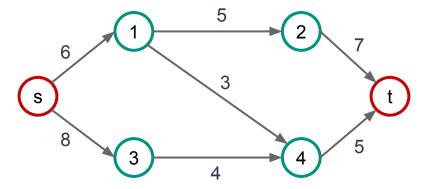
Tăietură minimă - Aplicații

Determinarea unui flux maxim ⇒ determinarea unei tăieturi minime

Aplicații

- Arce = poduri
- □ Capacitate = costul dărâmării podului

Ce poduri trebuie dărâmate a.î. teritoriul sursă să nu mai fie conectat cu destinația, iar costul distrugerilor să fie minim?

Tăietură minimă - Aplicații

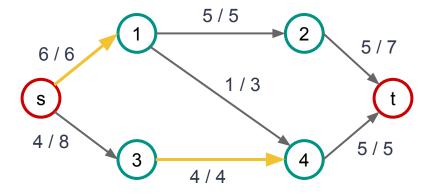
Determinarea unui flux maxim ⇒ determinarea unei tăieturi minime

Aplicații

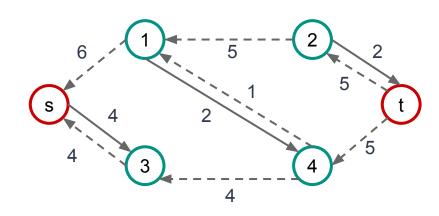
- ☐ Fiabilitatea reţelelor
- Probleme de proiectare, planificare
- Segmentarea imaginilor

Tăietură minimă

Rețeaua de transport

Graful rezidual

s-t tăietură saturată rezidual

- nu mai există s-t drum în graful rezidual
- ⇔ s-t flux maxim

Pseudocod

Algoritm generic de determinare a unui flux maxim

Fie f un flux în N (de exemplu, $f \equiv 0$ fluxul vid: f(e) = 0, $\forall e \in E$)

Cât timp există un s-t lanț f-nesaturat P în G

Algoritm generic de determinare a unui flux maxim

Fie f un flux în N (de exemplu, $f \equiv 0$ fluxul vid: f(e) = 0, $\forall e \in E$)

Cât timp există un s-t lanț f-nesaturat P în G

- determinăm un astfel de lanț P

Algoritm generic de determinare a unui flux maxim

Fie f un flux în N (de exemplu, $f \equiv 0$ fluxul vid: f(e) = 0, $\forall e \in E$)

Cât timp există un s-t lanț f-nesaturat P în G

- determinăm un astfel de lanț P
- revizuiește fluxul f de-a lungul lanțului P

Returnează f

Algoritm generic de determinare a unui flux maxim

Pentru a determina și o s-t tăietură minimă, la finalul algoritmului considerăm:

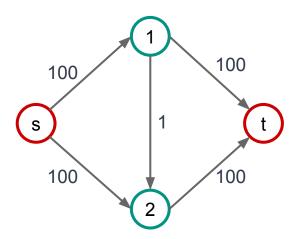
- ☐ X = mulţimea vârfurilor accesibile din s prin lanţuri f-nesaturate
- \square K = (X, V-X)

Complexitate

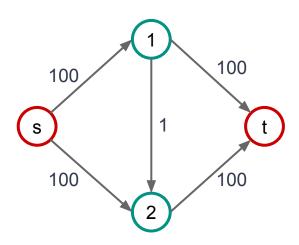

- □ Algoritmul se termină?
- □ De ce este necesară ipoteza că fluxul are valori întregi?
 - Care este numărul maxim de etape?
 - Cum determinăm un lanţ f-nesaturat?
 - Criteriul după care construim lanţul f-nesaturat influenţează numărul de etape (iteraţii "cât timp")?

Criteriul după care construim lanțul f-nesaturat influențează numărul de etape (iterații "cât timp")?

Criteriul după care construim lanțul f-nesaturat influențează numărul de etape (iterații "cât timp")?

Pasul 1: [s, 1, 2, t] - i(P) = 1

Pasul 2: [s, 2, 1, t] - i(P) = 1

Pasul 3: [s, 1, 2, t] - i(P) = 1

Pasul 4: [s, 2, 1, t] - i(P) = 1

...

Complexitate

Complexitate

 \Box O(mL), unde

L = capacitatea minimă a unei tăieturi
$$\leq \sum_{su \in E} c(su)$$

Cum determinăm un lanț f-nesaturat?

Spre exemplu, prin parcurgerea grafului, pornind din vârful s și considerând doar arce cu capacitatea reziduală pozitivă (în raport cu lanțurile construite prin parcurgere, memorate cu vectorul tata)

= s-t drum în graful rezidual

Spre exemplu, prin parcurgerea grafului, pornind din vârful s și considerând doar arce cu capacitatea reziduală pozitivă (în raport cu lanțurile construite prin parcurgere, memorate cu vectorul tata)

Parcurgerea BF ⇒
determinăm s-t lanțuri f-nesaturate de lungime minimă

⇒ Algoritmul EDMONDS-KARP

= Ford-Fulkerson, în care lanțul P ales la un pas are lungime minimă

Spre exemplu, prin parcurgerea grafului, pornind din vârful s și considerând doar arce cu capacitatea reziduală pozitivă (în raport cu lanțurile construite prin parcurgere, memorate cu vectorul tata)

Alte criterii de construcție lanț ⇒ alți algoritmi

Corectitudine

Fluxul determinat de algoritm are valoarea maximă, sau putem determina un flux de valoare mai mare, prin alte metode?

Trebuie să arătăm că

∄ s-t lanţ f-nesaturat ⇒ f flux maxim

Vom demonstra că

- val(f) ≤ c(K) pentru orice f flux, K tăietură

Vom demonstra că

- val(f) ≤ c(K) pentru orice f flux, K tăietură
- ∃ s-t lanţ f-nesaturat ⇒ ∃ K cu val(f) = c(K) ⇒ f flux maxim.

